C/2026/3733

13.7.2026.

Reģistrācijas pieteikuma publikācija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 2024/1143 15. panta 4. punktu

(C/2026/3733)

Pēc šīs publikācijas dalībvalsts vai trešās valsts iestādes vai fiziska vai juridiska persona, kurai ir leģitīmas intereses un kura ir iedibināta vai ir rezidents trešā valstī, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1143 ([1]) 17. pantu trīs mēnešu laikā no šīs publikācijas datuma var iesniegt Komisijai iebildumu.

VIENOTAIS DOKUMENTS

Lauksaimniecības produktu cilmes vietas nosaukumi un ģeogrāfiskās izcelsmes norādes

“Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator”

ES Nr.: PDO-SK-03401 – 13.1.2025.

1. **Nosaukumi**

“Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator”

2. **Ģeogrāfiskās izcelsmes norādes veids**

ACVN ☒ AĢIN ☐

3. **Valsts, pie kuras pieder ģeogrāfiskais apgabals**

Slovākija

4. **Lauksaimniecības produkta apraksts**

4.1. *Lauksaimniecības produkta klasifikācija saskaņā ar kombinētās nomenklatūras pozīciju un kodu, minēta Regulas (ES) 2024/1143 6. panta 1. punktā*

22 – DZĒRIENI, ALKOHOLISKI ŠĶIDRUMI UN ETIĶIS

2201 – Ūdens, ieskaitot dabiskos vai mākslīgos minerālūdeņus un gāzētos ūdeņus, bez cukura vai citu saldinātāju piedevas, nearomatizēts, ledus un sniegs

2201 10 – Minerālūdeņi un gāzētie ūdeņi

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1143 (2024. gada 11. aprīlis) par ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm vīnam, stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem un lauksaimniecības produktiem, kā arī garantētu tradicionālo īpatnību produktiem un lauksaimniecības produktu fakultatīviem kvalitātes apzīmējumiem un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2019/787 un (ES) 2019/1753 un atceļ Regulu (ES) Nr. 1151/2012 (OV L, 2024/1143, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

4.2. *Ar reģistrēto nosaukumu apzīmētā produkta apraksts*

"Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator" ir dabīgs dzirkstošs vai pusdzirkstošs minerālūdens ar augstu mineralizācijas pakāpi un augstu kalcija, magnija un nātrija karbonātu un hidrogēnkarbonātu saturu. Tas ir sāļš, sērains, dabiski karbonizēts avota ūdens ar izteiktu minerālu garšu, kas saistāma ar tā augsto nātrija karbonātu un hidrogēnkarbonātu saturu, un tam ir turpmāk aprakstītais sastāvs.

Katjoni	**mg/l**
Ca^{2+}	469,00
Na^{+}	242,00
Mg^{2+}	173,00
K^{+}	36,50
NH_4^{+}	0,96
Anjoni	**mg/l**
SO_4^{2-}	155,00
NO_3^{-}	< 1,00
NO_2^{-}	< 0,01
Cl^{-}	106,00
HCO_3^{-}	2 635,00

4.3. *Atkāpes attiecībā uz barības iegūšanu (tikai dzīvnieku izcelsmes produktiem, kas apzīmēti ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu) un izejvielu iegūšanas ierobežojumi (tikai pārstrādātiem produktiem, kas apzīmēti ar aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi)*

Minerālūdens avoti atrodas attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā.

4.4. *Konkrēti ražošanas posmi, kas jāveic noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā*

"Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator" tiek nepārtraukti sūknēts pa sadales caurulēm uz ražotni. To apstrādā, lai atdalītu dzelzs un sēra savienojumus, izmantojot atļautu oksidēšanas tehnoloģiju, kurā lieto ar ozonu bagātinātu gaisu. Pēc tam ūdeni filtrē, atkārtoti gāzē ar oglekļa dioksīdu un pilda pudelēs.

4.5. *Ar reģistrēto nosaukumu apzīmētā lauksaimniecības produkta iepakošanas, griešanas, rīvēšanas u. c. īpašie noteikumi*

Ūdeni "Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator" pilda higiēniski drošā tirdzniecības tarā, izmantojot tehnoloģisku procesu, kas izslēdz jebkādu kontamināciju ar svešķermeņiem vai svešām vielām un veido noslēgtu ciklu starp ūdens ņemšanas vietu un vietu, kurā to pilda tirdzniecībai paredzētajā iepakojumā.

4.6. *Ar reģistrēto nosaukumu apzīmētā lauksaimniecības produkta marķēšanas īpašie noteikumi*

—

5. **Ģeogrāfiskā apgabala īsa definīcija**

Dabīgo minerālavotu apgabals atrodas Prešovas [*Prešov*] apgabala *Lipovce*, *Šindliar* un *Lačnov* kadastrālajā teritorijā un Levočas [*Levoča*] apgabala *Vyšný Slavkov* kadastrālajā teritorijā. Administratīvā ziņā tas ir daļa no Prešovas reģiona Slovākijas ziemeļaustrumos.

6. **Saikne ar ģeogrāfisko apgabalu**

Cēloniskās saiknes pamatā ir noteiktā ģeogrāfiskā apgabala augsnes un klimatiskie apstākļi.

Ģeogrāfiskā apgabala specifika

Noteiktā ģeogrāfiskā apgabala augsnes apakškārta ir bagāta ar iežiem, piemēram, smilšakmeni, merģeli un mālakmeni, kas satur daudz minerālvielu (kalcija, nātrija un magnija karbonātus un hidrogēnkarbonātus). Šie ieži darbojas kā filtrēšanas sistēma, kas aiztur piemaisījumus un vienlaikus bagātina ūdeni ar vērtīgām minerālvielām. Nokrišņi un pazemes straumes palīdz ūdenim iesūkties dziļākos slāņos, un tas, lēni plūstot caur šīm iežu struktūrām, uzsūc pazemes iežu slāņos esošās minerālvielas.

Apgabala klimats ir no mērena līdz diezgan aukstam. Sniega un nokrišņu radītā mitruma dēļ gaiss ziemā ir diezgan mitrs. Vasarā tā mitrums ir no 60 % līdz 70 %. Vidējā temperatūra ziemā ir aptuveni –10 °C, savukārt vasarā tā var sasniegt 25 °C, lai gan lielākā augstumā virs jūras līmeņa tā saglabājas zemāka. Temperatūras apstākļi ietekmē minēto ģeoķīmisko procesu ātrumu.

Šis apgabals savulaik ir bijis vulkāniski aktīvs, un tā pazemē ir palikušas oglekļa dioksīda iegulas. Tāpēc minerālūdens ir dabiski gāzēts ar oglekļa dioksīdu, kas to dara viegli dzirkstošu un tam piešķir specifisku garšu. Vienlaikus oglekļa dioksīds palielina minerālvielu šķīdību ūdenī, padarot to bagātāku ar minerālvielām.

Šis minerālūdens ir atmosfēras nokrišņu izcelsmes ūdens, kas piesātināts ar ogļskābo gāzi. Galvenais mineralizācijas process, kas nosaka šā minerālūdens ķīmisko sastāvu, ir karbonātu šķīšana, kuras laikā izdalās kalcija karbonāti, magnija karbonāti un hidrogēnkarbonāti. Mineralizācijas procesi intensīvāk norisinās dziļi pazemē, kur izdalās oglekļa dioksīds.

Apgabalam raksturīgs paaugstināts gaisa mitrums, kas labvēlīgi ietekmē dabisko vidi un uztur reģiona bagātīgo floru un faunu. Tas ietekmē pazemes avotu kvalitāti un stabilitāti.

Produkta specifika

“Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator” ir minerālūdens, kurā kopējais minerālvielu saturs pārsniedz 1 500 mg/l. Tas ir bagāts ar minerālsāļiem un satur lielu daudzumu kalcija, magnija, nātrija un citu minerālvielu. Tas ir dabiski gāzēts ar oglekļa dioksīdu, kas atšķirībā no mākslīgi pievienota oglekļa dioksīda rada maigus burbulīšus.

“Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator” minerālvielu sastāva un dabiskā ogļskābās gāzes satura dēļ tam ir specifiska, maiga garša bez izteikta sāļuma, bet ar sēra aromātu.

Cēloniskā saikne

Noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā ir daudz nogulumiežu (it īpaši kaļķakmens un dolomīta), kas satur daudz kalcija, nātrija un magnija. Klimatiskie apstākļi nosaka pazemes ūdeņu plūsmu un atjaunošanos – nokrišņi papildina ūdens krājumus un palīdz ūdenim iesūkties dziļāk pazemē, kur tas uzņem minerālvielas. Svarīga loma ūdens bagātināšanā ar minerālvielām šajā apgabalā ir oglekļa dioksīdam, kas ūdenim nodrošina augstu minerālvielu saturu.

Lipovce atrodas vidē, kuru salīdzinoši maz skārusi cilvēka darbība. Tas nozīmē, ka šā apgabala avoti ir saglabājušies dabiski tīri. Apgabalā valda specifisks mikroklimats, kas veicina pazemes avotu stabilitāti. Ierobežotā rūpnieciskā darbība un bagātīgie meži palīdz saglabāt ūdeni neskartu un bagātu ar dabīgajām minerālvielām, neradot vajadzību pēc mākslīgām piedevām.

Lipovce minerālūdens ir labi pazīstams jau izsenis. Šo ūdeni saskaņā ar nedokumentētu tradīciju izmantoja mūki, kuri, kā apgalvots, bija kādas pils īpašnieki vai iemītnieki, kas slējusies virs vienas no *Branisko* kalnu virsotnēm. 18. gadsimta pirmās puses beigās Matiass Bels [*Matthias Bel*] šos avotus pirmoreiz pieminēja savā manuskriptā, kurā aprakstīts Šarišas [*Šariš*] reģions.

19. gadsimta pirmajā pusē *Lipovce* kļuva par lielu kūrortu, kas piesaistīja dižciltīgās ģimenes no visa Prešovas reģiona. Kūrorta terapija ietvēra arī ūdens dzeršanas kūres. Grāfs Sakmāri [*Szakmáry*] šiem ūdeņiem deva nosaukumu "Salvator" ["Glābējs"] un jau 19. gadsimta sākumā aizsāka šā minerālūdens pildīšanu pudelēs un tirdzniecību. "Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator" ir viens no senākajiem pudelēs pildītajiem minerālūdeņiem Slovākijā. Šā avota nozīmi uzsver arī tas, ka Ungārijas valdība jau 1880. gadā tam izveidoja noteiktas aizsargzonas. Šā izcilā minerālūdens popularitāte ir acīmredzami augusi, un, pateicoties ilggadējai tradīcijai un tā optimālajam sastāvam, tas joprojām ir iecienīts un tiek augsti vērtēts gan Slovākijā, gan ārvalstu tirgos.

Visā noteiktajā dabīgā minerālūdens ieguves ģeogrāfiskajā apgabalā ir izveidotas aizsargzonas, kuru mērķis ir sargāt šo minerālūdens avotu apgabalu no kaitējuma, ko rada saimnieciskas, lauksaimnieciskas vai citas darbības, kuras var ietekmēt ūdens pašreizējo stāvokli, iegūto daudzumu, izcilo ķīmisko sastāvu un tīrību, lai saglabātu tā kvalitatīvās un kvantitatīvās vērtības un nodrošinātu tā turpmāku saprātīgu izmantošanu.

"Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator" ir aizsargāts arī ar divpusējiem nolīgumiem, proti, 1976. gada 19. janvāra Līgumu starp Čehoslovākijas Sociālistisko Republiku un Šveices Konfederāciju par cilmes vietas norāžu, cilmes vietas nosaukumu un citu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību, 1987. gada 18. maija Nolīgumu starp Čehoslovākijas Sociālistiskās Republikas valdību un Portugāles Republikas valdību par cilmes vietas norāžu, cilmes vietas nosaukumu un citu ģeogrāfiskās izcelsmes un līdzīgu norāžu aizsardzību un 1981. gada 20. janvāra Līgumu starp Čehoslovākijas Sociālistisko Republiku un Austrijas Republiku par lauksaimniecības un rūpniecības produktu cilmes vietas norāžu, cilmes vietas nosaukumu un citu ar izcelsmi saistītu norāžu aizsardzību.

Nosaukums "Lipovská minerálna voda Salvator" valsts līmenī ir aizsargāts kopš 1979. gada 22. decembra.

Kā liecina atsauces preses izdevumos (piemēram, *Prešovske Noviny* un dienas laikrakstā *Smena*), Prešovā bāzētā valsts uzņēmuma "Vychodoslovenské Žriedla" ["Austrumslovākijas avoti"] arhīvos un prezentācijās dažādos pasākumos un izstādēs, šā minerālūdens pildīšana pudelēs ir turpinājusies gadu gaitā līdz pat mūsdienām.

Atsauce uz specifikācijas publikāciju

https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/specifikacie_op_oz/Lipovska_mineralna_voda_Salvator_Salvator.pdf